

Інформація щодо підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги та стану оплати за житлово-комунальні послуги

Питання перегляду тарифів на житлово-комунальні послуги є досить непростим, оскільки по своїй суті є як економічним, так і соціально спрямованим.

Процес підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги непокоїть інтереси не лише пересічних громадян, а і кожне підприємство галузі.

За сьогоднішніх умов господарювання основною причиною перегляду тарифів на житлово-комунальні послуги є **приведення їх до економічно обґрунтованого рівня.**

Особливістю структури витрат комунальних підприємств є їх надзвичайна залежність від вартості енергоносіїв та мінімальної заробітної плати.

Основними складовими тарифів є:

на послуги теплопостачання – енергоносії (газ, електроенергія) (до 60% у складі витрат підприємства);

на послуги водопостачання – електроенергія (30%).

Вартість цих складових тарифів постійно зростає з незалежних від підприємства причин. Так, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2016 № 315 внесено зміни до постанови № 758 від 01.10.2015, відповідно до яких затверджено єдину граничну роздрібну ціну на природний газ. У зв'язку з цим майже вдвічі збільшено ціну на газ для підприємств теплоенергетики, які надають послуги населенню.

Також, постійно підвищується вартість електроенергії, рівня мінімальної заробітної плати для підприємств житлово-комунального господарства.

Згідно пункту 10 статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» у разі зміни протягом строку дії цін/тарифів обсягу окремих складових з причин, які не залежать від виконавця/виробника, вони проводять коригування встановлених цін/тарифів і подають на затвердження.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно ліцензійних умов, на сьогодні уповноваженими органами по встановленню тарифів є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг та органи місцевого самоврядування (міські, сільські, селищні ради).

Таким чином, рішення про підвищення тарифів може прийматися лише цими уповноваженими органами.

Стимування тарифів на житлово-комунальні послуги та не приведення їх до рівня економічно обґрунтованих витрат не дозволяє проводити модернізацію підприємств галузі та гальмує підвищення енергоефективності житлово-комунального господарства.

За результатами I півріччя 2016 року в Черкаській області рівень відшкодування затвердженим тарифом фактичної вартості на послуги теплопостачання для населення становив 85%, на водопостачання – 92%, водовідведення – 90%, послуги з утримання житла – 94%.

Разом з тим, за інформацією підприємств галузі, за січень – серпень 2016 року надано житлово-комунальних послуг населенню на 274,7 млн. грн., отримано коштів – 315,2 млн. грн.

Станом на 01.09.2016 заборгованість населення, з урахуванням боргів минулих періодів, за отримані житлово-комунальні послуги становить 87,7 млн. грн., що складає 47% від загального боргу споживачів за житлово-комунальні послуги.

Водночас збитки підприємств галузі склали 95,4 млн. грн., в тому числі:

- підприємств теплоенергетики – 83,6 млн. грн.
- підприємств водопровідно-каналізаційного господарства – 7,8 млн. грн.

Як наслідок, підприємства не в змозі розрахуватися по своїм боргам. Так, заборгованість підприємств галузі Черкаської області за спожиті енергоносії станом на 01.09.2016 складає 244,0 млн. грн., в тому числі за спожитий природний газ – 225,0 млн. грн., за спожиту електричну енергію – 19,0 млн. грн.

Недоотримання коштів не дозволяє вчасно спрямувати їх на ремонт та модернізацію мереж, трубопроводів тощо.

Враховуючи це, перегляд тарифів на житлово-комунальні послуги та приведення їх до економічно обґрунтованого рівня є об'єктивною необхідністю для належного функціонування підприємств, що забезпечують споживачів комунальними послугами.

Проте існує ряд заходів, що дозволяє зменшити рахунок за житлово-комунальні послуги.

Більшість родин споживають менше ресурсів (тепла, гарячої та холодної води, газу), ніж вони оплачують за платіжними дорученнями.

Значна частина ресурсів втрачається через нехтування елементарними вимогами до утеплення мереж, побутові звички сусідів тощо. Набагато справедливіше оплачувати споживання по будинку не «за нормативами», а за фактично спожитий ресурс.

Тому найважливішим кроком є встановлення приладів обліку, простіше кажучи, лічильників гарячої, холодної води та опалення.

Таким чином, основними заходами щодо зменшення рахунків споживачів є:

1. Встановлення лічильників гарячої та холодної води, опалення.

Лічильники води. За умови централізованого водопостачання необхідно ставити окремі лічильники гарячої та холодної води, або спільний, який здійснює окремий облік. У деяких випадках (зазвичай у великих квартирах) водопостачання може здійснюватися різними стояками – тоді доведеться ставити окремі лічильники на кожен з них (наприклад, у ванній та кухні).

Теплові лічильники та регулятори тепла. Для обліку спожитого ресурсу варто встановити тепловий лічильник на багатоповерховий будинок (економія 10-30%) та окремо для своєї квартири (економія 30-70%). Тепловий лічильник фіксує величину теплової енергії, використаної за певний проміжок часу. Споживач сплачує за фактично спожите тепло.

Для досягнення економії при становленні лічильника рекомендується встановлювати регулятор тепла чи автоматичний погодний регулятор у квартирі або приватному будинку. Такі пристрої дозволяють коригувати кількість поданого тепла залежно від погодних умов та сплачувати менше.

2. Заощадження ресурсів: води, газу, тепла тощо.

Для цього потрібно просто відкоригувати побутові звички та здійснити прості заходи, наприклад, налагодити крани та встановити тепловідбивні екрани за радіаторами.

3. Утеплення приміщення.

Наприклад, утеплення стін, фундаментів, горищ, підвалів, проведення теплоізоляції даху, заміна чи заклеювання вікон, модернізація системи вентиляції тощо.

4. Перехід на більш сучасні, енергозберігаючі та альтернативні джерела енергії та системи комунікацій.

Наприклад, заміна газового котла твердопаливним за допомогою програми державного кредитування, встановлення сонячних батарей.

5. Для найбільш незахищених верств населення Головним механізмом забезпечення соціального захисту найбільш вразливих верств населення залишається Програма житлових субсидій.

Так, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2015 № 106, зі змінами, удосконалено порядок надання житлових субсидій.

Призначення субсидії відбувається на підставі лише двох документів – заяви та декларації. Також, скасовано всі обмеження щодо майнового стану осіб, які звертаються за призначенням субсидій крім здійснення одноразової дорого вартісної покупки (понад 50 тис. грн.).

Для сімей, які отримували субсидії передбачено автоматичне призначення субсидій на новий термін без необхідності надання нового пакету документів та звернення до органів соціального захисту населення.